

Indre Helgeland Regionråd
Møte 3-2023

R -33/23 Forslag til uttalelse / innkomne saker.

d) uttalelse fra IHR om Nordsamisk språkopplæring i sør

Nordsamisk språkopplæring i sør

Indre Helgeland regionråd vil peke på at det har vært svært mangelfulle prosesser fra utdanningsdirektoratet i forholdet til styring på samisk språkopplæring ved ÅSV. Vi forventer at departementet så fort som mulig kommer på banen og gjennomfører ryddige prosesser der berørte miljøer og fagmiljøer blir involvert.

En løsning kan være å starte med en nasjonal plan for samisk språkundervisning slik at samisk språkopplæring får forutsigbare og langsiktige rammer.

Frem til en god plan er klar bør ikke barn og unge som søker samiskundervisning i Hattfjelldal få avslag på bakgrunn av feil samisk tilhørighet.

Bakgrunnen for uttalelsen:

Åarjelsaemien Vierhtiesåafoe (ÅSV) tilbyr opplæring i sørsamisk, lulesamisk og nordsamisk språk. Det er en statlig virksomhet som eies av Utdanningsdirektoratet (Udir). Opplæring tilbys kommuner og fylkeskommuner som ikke har egne samisklærere. Elevene er hjemmehørende i alle deler av landet. De aller fleste bor i Nordland og Trøndelag innen rimelig reiseavstand fra Hattfjelldal. Elever som har rett til opplæring etter opplæringslovens §6-2 andre ledd, får 2-3 timer fjernundervisning hver uke og deltar på 5-6 uker med samlinger hvert år i Hattfjelldal.

Nasjonalt har vi en kritisk mangel på lærere i samisk. ÅSV er en leverandør som har kapasitet til å ta imot flere elever. Likevel har Udir beslutta å legge ned den nordsamiske opplæringa til virksomheten. Elever som allerede har begynt, får fortsette resten av skolegangen, mens nye elever må få opplæring andre steder. Før skolestart i 2022 var det rundt 50 elever som fikk nordsamisk opplæring fra ÅSV. Etterpå har minst 40 flere ønsket seg til Hattfjelldal, men blitt avvist på grunn av vedtaket til Udir.

Når de nordsamiske elevene ikke får tilbud om undervisning/samlinger i Hattfjelldal, stenges de ute fra det samiske skole-fellesskapet.

Nedleggelsen rammer spesielt samiske elever i Nordland og Trøndelag. Familiene bor spredt fra hverandre og har dermed begrenset med muligheter for å møte og bli kjent med andre samiske barn og unge på fritiden.

Å skille samiske elever som bor i samme område fra hverandre, går imot det samiske samfunnets egne ønsker om å bygge nære og mangfoldige fellesskap som ikke skiller eller diskriminerer mellom språklige og kulturelle grupper.

Fylkeskommunens fokus og strategi om utenforskap gjennom Divna Aktan, og ikke minst det vi vet kommer i dag i Sannhets- og Forsoningskommisjons sin rapport, understøtter også behovet for å ha et slik tilbud lokalt.

Lovund 01.06.2023

Indre Helgeland Regionråd
Kjell-Idar Juvik
Sekretariatsleder